

Slovene A: literature – Standard level – Paper 1
Slovène A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Esloveno A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)
Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)
Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Napišite vodeno analizo **enega** izmed obeh književnih besedil. V svojem odzivu morate odgovoriti na obe vprašanji, ki sledita besedilu.

1.

Jakobu je pogled odtaval skozi okno proti Blegošu. Tam so bile goličave in senožeti še svetle, grape spodaj že čisto potemnele. Ta svet se mu je spet zazdel tuj in sovražen. Na Tolminskem so bile gmajne bolj domače, priljudnejše, a ko je pomislil na tisto, kar se je dogajalo po puntu, ga je še bolj stisnilo. Tudi tam se je zgodilo nekaj čudnega. Čez svetle senožeti njegovih
5 otroških let se je razprostrla senca. Bistra reka je začela šumeti grozljivo. Spominjal se je, kot da je bilo včeraj. Ko se je vrnil iz ječe, si je hotel ob domačem studentu potešiti žejo. Nalokal se je mrzle vode, a glava mu je še naprej žarela, kot da je v njej žerjavica. Šele čez zimo se je bolečina ohladila. Čas je tekkel, vmes se je zgodilo toliko stvari. Zdaj je tesnoba spet tu ...

Spomnil se je laježa v temnih jesenskih nočeh. Delal se je ravnodušnega, a je le
10 napovedoval nesrečo ... Kar pozabil je bil na vse preteklo ... Ko je bil pozimi zdoma, ko je vlačil les, bi bili grajski lahko zgrabili tudi njega. Nobene pravice nima, niti med podložnike niso vpisani, kot je pravkar omenil Brložnik. Ne bi se mogel sklicevati na to, da je najstarejši, da bo prevzel kmetijo, saj je nimajo. Tu so le gostači, na nikogaršnji zemlji, pregnani in izobčeni ...
15 A tudi če bi bili podložniki, kot so drugi, Tinčka ne bi mogli rešiti. V nobenem primeru ga ne bi mogli, tudi župan je brez moči ... Na vse to bi bil moral misliti že prej. Preveč brezskrben je bil, vsakdanji opravki so ga premotili, bal se je, kako bodo preživeli zimo, Brložnikovo dekle mu je begalo glavo. Včasih ga je nosilo, kot da je v devetih nebesih, v resnici pa je bil na robu pekla ... Krčil je laz, klestil korenine in razkopaval zemljo, gnal se je, kot da bi njegov znoj lahko kaj spremenil. Pa ne more nič ... Vse je v tujih rokah, nevidnih in nedoumljivih.

20 Brložnik se je poslovil in Grogovec ga je pospremil do hišnega vogala. Tudi Rezka se je neslišno izgubila v temo. Grogovka se je vrnila k ognjišču.

Skozi priprta vrata je v izbo poplesaval rdeč plamen. Jakob se je naslanjal na okensko polico, slišal je korake zunaj, pred vrati, a se ni ganil. Otrpnil je v premišljevanju, strah se mu je razlezel po vsem telesu. Strah, globlji in močnejši od vsega drugega. Strah ga je postalo teme,
25 te hiše, grape, glasov, ki so izzveneli, strah dneva, ki bo prišel za to nočjo. Strah sonca, neba, obzorij, ki jih bo zagledal zjutraj ... V svetlobi bo resnica samo še strašnejša.

Mimo matere se je odtihotapil v hlev, da bi nakrmil živino. Nametal je živalim sena, več kot bi ga smel. Potem se je naslonil na jasli in zaprl oči, da bi zbral in umiril utrujene, zle misli. Čutil je tihoto, ki je zvenela iz daljave, iz zvezd, ki so žarele na zgodnjepomladanskem nebu,
30 hladne kakor pozimi.

Nenadoma je na roki začutil hrapav jezik. Lizala ga je žival, ki so jo pripeljali s seboj od doma. Ni ji odmaknil lahti, njena toplota mu je dobro dela. In prešinila ga je misel, da se mu ne godi nič bolje kot živali. Ne le njemu, tudi materi in očetu ne, ne sestri, kaj šele bratu ... Tu so, čakajo, da bi dočakali, kar jim je namenjeno. Nikamor drugam ne morejo ...
35 Le nekaterim, bogatim in gosposki, je mehkeje postlano ... Če bi bil pred dvema letoma vedel to, kar ve zdaj, se ne bi bil ganil od hiše. Ostal bi bil pri živini. Le kako je mogel kdaj verjeti, da bi se lahko njim življenje zaobrnilo? Kot bi bil otrok, ki se ne zaveda, da sta njihov delež le žalost in trpljenje.

Vladimir Kavčič, *Pustota* (1977)

- (a) Kako je prikazana glavna oseba in kako doživlja okolico (naravo, soljudi)?
- (b) Katere so osrednje slogovne prvine v besedilu in kako učinkujejo na Vas?

2.

Obrazi

Zêlen mah obrašča
zrušene zidove,
veter skóznje diha
žalostne glasove.

5 Pôvej, razvalina,
v soncu zatemnela!
Kaj je moč človeška,
kaj so njena dela?

10 In življenje naše,
ki tak hitro teče,
al' so same sanje?
– S a n j e – jek mi reče.

Simon Jenko, *Izbrano delo* (1976)

- (a) Katere so osrednje podobe v pesmi in kako se povezujejo z njeno temo?
 - (b) Kako doživljate slog besedila (ritem, besede)?
-